Mária gyermekével

Alkotó	Pesellino (Francesco di Stefano) Firenze, 1422 k. - 1457
Készítés ideje	15. század
Megnevezés	festmény
Anyag	fa
Technika	tempera, arany
Méretek	magasság: 60 cm szélesség: 36,6 cm vastagság: 3 - 3,1 cm
Leltári szám	55.187
Egyéb	Bostoni változat: https://www.gardnermuseum.org/experience/collection/11745

Leírás

E Madonna Pesellino késői művei közé tartozik, kevéssel halála előtt készült. Az anya és gyermek csoportját a művész egy ambíciózusan megfestett reneszánsz vörösmárvány fülke elé helyezte. A balról érkező, erős fény hangsúlyozza a háttérarchitektúra térmélységét és kiemeli az anatómiai pontossággal ábrázolt testeket. Az ábrázolás kifinomult eleganciája és több motívuma – például a leheletfinom fátylak és az aranypettyekkel ékesített, áttetsző kristálykorongként ábrázolt dicsfények – Filippo Lippi művészetéből ered. Pesellino szomorkás tekintetű Madonnái már saját korában is rendkívül népszerűek voltak. E képnek egy sajátkezű változata a bostoni Isabella Stewart Gardner Múzeumban található, és számos másolata is készült. Lippi és Pesellino Madonnáinak utánzására egy egész festőműhely szakosodott Firenzében, amely sokszorosító kartonok segítségével több évtizeden keresztül másolta őket. Sallay Dóra 2002 honlap

Proveniencia

Simor János vásárlása a római Bertinelli gyűjteményből, 41. sz. (Filippo Lippi); 1878-as leltár, 10. sz. (ismeretlen).

Restaurálás

1916 Endrődi Sebestyén

Bibliográfia

• ''Pseudo Pier Francesco Fiorentino: Cristo di dolori" (p. 42), by Andrea de Marchi, Davide Civettini and Christopher Daly (2022), 30. https://flore.unifi.it/retrieve/bba79e67-19ef-41c9-abdc-21220ac4d15e/Libro%20Pseudo.pdf (említi a szövegben Pesellinoként a bostoni változattal együtt)
• Sonnevend Margit: Pesellino esztergomi Madonnája : adalékok egy népszerű kompozíció eredetéhez . - In: Művészettörténeti értesítő, 2011. (60. évf.), 1. sz., 63-72. p. (további irodalommal)
• Sallay Dóra: Raffaele Bertinelli és reneszánsz képtára. Egy műgyűjtemény útja Rómától Esztergomig. Esztergom, 2009 (Címlapkép), 89, kat. sz. XI., 131
• Staderini, Andrea: „Gentile, et in compositione di chose piccole eccellente”: Francesco di Stefano detto il Pesellino (1422–57). Doktori disszertáció, Istituto di Studi Umanistici, Università di Firenze, 2008., 106–107, 273–274 (Pesellino, késői mű, a bostoni Madonna az esztergomiról készült sajátkezű replika)

• Holmes, Megan: Copying practices and marketing strategies in a fifteenth-century Florentine painter’s workshop. In Artistic exchange and cultural translation in the Italian Renaissance City. Szerk. Stephen John Campbell. Cambridge etc., 2004, 213–223., 72–73, 67. j. (másolat a bostoni képről; inkább egy korai Lippi és Pesellino követő műve, mint sajátkezű Pesellino)
• Miklós Boskovits, in Boskovits, Miklós – David Alan Brown, et al.: Italian Paintings of the Fifteenth Century. The Collections of the National Gallery of Art. Systematic Catalogue. National Gallery of Art, Washington. New York and Oxford, 2003., 573: 11. j. (Pesellino vagy Jacopo d’Antonio szerzősége közül az előbbi valószínűbb)
• Gretchen A. Hirschauer, Boskovits, Miklós – David Alan Brown, et al.: Italian Paintings of the Fifteenth Century. The Collections of the National Gallery of Art. Systematic Catalogue. National Gallery of Art, Washington. New York and Oxford, 2003., 418 (Pesellino)
• Tátrai Vilmos, in Keresztény Múzeum, 1993, 229–230, 100. sz. (Pesellino, 1450-es évek, korábbi, mint bostoni és müncheni verzió)
• Zeri, Federico: Italian Paintings in the Walters Art Gallery. 2 kötet. Baltimore, 1976., 81 (Pesellino sajátkezű műve)
• Boskovits, Miklós: Toskanische Frührenaissance-Tafelbilder. 2., átdolgozott kiadás. Budapest, 1978., 29–30 (Pesellino, utolsó éveiből való, korábbi, mint bostoni verzió)
• Boskovits Miklós: Toszkán kora reneszánsz táblaképek. Budapest, 1968., 29–30 (Pesellino, utolsó éveiből való, korábbi, mint bostoni verzió)
• Boskovits Miklós-Mojzer Miklós-Mucsi András: Az esztergomi Keresztény Múzeum képtára (Budapest, 1964. Akadémiai Kiadó), 72 (Pesellino műhelye, 1460–70 körül, felsorolja a kép változatait)
• Berenson, Bernard: Italian Pictures of the Renaissance. A List of the Principal Artists and their Works with an Index of Places. Florentine School. 2 kötet. London, 1963., I, 167 (Pesellino, a bostoni kép változata)
• Friedmann, Herbert: The symbolic goldfinch. Its history and significance in European devotional art. The Bollingen series, VII. Washington, 1946., 149
• Berenson, Bernard: Pitture italiane del Rinascimento. Milano, 1936., 380 (ua.)
• Berenson, Bernard: Italian Pictures of the Renaissance. A list of the principal artists and their works with an index of places. Oxford, 1932., 442 (Pesellino)
• Berti Toesca, Elena: Arte italiana a Strigonia. Dedalo, XII (1932), 933–960., 950–951 (Compagno di Pesellino)
• Van Marle, Raimond: The Development of the Italian Schools of Painting. 18 kötet és index. The Hague, 1923–1938., X (1928), 434 (ua.)
• Gerevich Tibor: Esztergomi műkincsek. In Prímás Album. Dr. Serédi Jusztinián Magyarország Bibornok Hercegprímása tiszteletére. Budapest, 1928, 179–263., 227, 230 (Filippo Lippi)
• Gerevich Tibor: A külföldi és az ujabb magyar mesterek a primási képtárban. Az Ujság, XIV. évf., 200. sz. (1916. július 20.), 3–4., 3 (Filippo Lippi tanítványa, valószínűleg Lorenzo da Viterbo)
• Maszlaghy Ferencz: Az esztergomi Herzegprímási Képtárban lévő művek jegyzéke. 2., bővített kiadás. Esztergom, 1891., 100. sz. (Filippo Lippi)
• Maszlaghy Ferencz: Az esztergomi Herzegprímási Képtárban lévő művek jegyzéke. Esztergom, 1878., 100. sz. (Filippo Lippi)